

* Z O 3 D 5 4 9 E 4 C E *

Aan de raad

Raadsvoorstel

Documentnummer : INT-17-35784
Afdeling : Ruimte
Onderwerp : Bijdrage kosten sanering asbest schoolgebouw Heliomare

Inleiding

Het bestuur van Heliomare heeft op basis van het programma onderwijs 2016 een aanvraag ingediend (IN-14-17900) voor het herstel van constructiefouten. Dit heeft betrekking op het verwijderen van asbest en de consequenties daarvan. In maart 2014 zijn tijdens werkzaamheden in het gebouw –boven een plafond- asbesthoudende materialen aangetroffen. Uit het overzicht blijkt dat het schoolbestuur voor een bedrag van € 389.916,32 aan kosten heeft gemaakt. De kosten hebben o.a. betrekking op sanering, verhuiskosten, aanpassingen in gebouwen.

In de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Beverwijk 2015 zijn relevante bepalingen uit de Wet op de expertisecentra (de Wec), procedurele bepalingen vastgelegd die moeten worden gevolgd om een voorziening aan te vragen in de zin van artikel 92 Wec.

Voor voorzieningen met een spoedeisend karakter is in artikel 17 van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Beverwijk 2015 een spoedprocedure opgenomen. Het bestuur van Heliomare heeft hiervan geen gebruik gemaakt en op basis van de reguliere procedure uit de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs een aanvraag ingediend.

Relatie met collegeprogramma

Er is geen relatie met het collegeprogramma.

Relatie met gemeentebegroting / budgetregels

Er is onderzocht of de kosten ad € 200.741,81 gedekt zouden kunnen worden in de reguliere begroting 2017.

Geconcludeerd is dat in de het product onderwijshuisvesting (Vastgoed) geen onderhoudsgelden zijn opgenomen. In het product beheer overige gebouwen en gronden (Vastgoed) is wel een post onderhoud opgenomen. Deze post is geormerkt voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, niet zijnde onderwijsgebouwen, en is nodig om het reguliere onderhoud uit te kunnen voeren. Gelet op het bovenstaande worden de kosten ad € 200.741,81 ten laste van de algemene middelen gebracht.

Relatie met regionale samenwerking / MRA

Er is geen relatie met regionale samenwerking/MRA.

Eerdere besluiten / bestaand beleid / nieuw beleid

Er zijn geen eerdere raadsbesluiten en er wordt uitvoering gegeven aan de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015.

Voor de volledigheid is hieronder een kort schema opgenomen van ontwikkelingen in de tijd.

Tijdslijn Heliomare

	Datum	omschrijving
	maart 2014	Constatering asbest hoofdgebouw school Heliomare. Spoedoverleg gemeente en Heliomare
	April-juli 2014	Werkzaamheden/sanering asbest door Heliomare. Overleg met gemeente over aanpassingen gymzaal Witstraat en buitenruimte tbv busjes. Er zijn geen verslagen.
1	18 december 2014	Verzoek om vergoeding van de kosten asbest
2	28 januari 2015	Formele aanvraag Heliomare programma onderwijs 2016 voor sanering asbest
3	10 Februari 2015	Verzoek Heliomare om specificatie kosten
4	12 februari 2015	Brief Heliomare aan wethouder van Weel
5	12 maart 2015	Reactie Heliomare overzicht kosten
	November 2015	Concept notitie Pot Jonker (reeds bij de stukken)
6	30 november 2015	Specificatie kosten asbest
	Jan-maart 2016	Ambtelijke beoordeling aanvraag Heliomare op basis van o.a. de notitie Pot Jonker
7	12 april 2016	Vaststellen concept programma onderwijs 2016 in College. College wijst de aanvraag af.
8	19 april 2016	Brief aan Heliomare inzake besluit om geen medewerking te verlenen aan verzoek om vergoeding kosten asbest.
9	25 april 2016	1 ^e reactie Heliomare (niet inhoudelijk)
10	6 juni 2016	2 ^e reactie Heliomare (niet inhoudelijk)
11	1 juli 2016	3 ^e reactie Heliomare (inhoudelijk)
	27 oktober 2016	1 ^e bestuurlijk overleg met mw van Esveld (nieuwe directeur Heliomare) inzake heroverweging.
	6 december 2016	Vervolgoverleg met Heliomare (ambtelijk)
	14 maart 2017	Tweede bestuurlijk overleg Heliomare
	30 maart 2017	Nieuw concept beoordeling in mammo wethouder
	6 juni 2017	Nota na intern overleg aangepast en besproken in mammo
	5 juli 2017	Laatste gesprek Heliomare over o.a. asbest
	Augustus 2017	Collegenota en raadsvoorstel in procedure (bij de stukken)

Toevoeging:

Gelet op het gegeven dat pas eind 2016 zichtbaar werd dat de gemeente toch een deel van de asbestkosten zou kunnen betalen, is hiervoor niet eerder een voorziening getroffen dan wel dat dit is opgenomen in een risicoparagraaf van de jaarrekeningen 2014, 2015 en 2016.

Motivering voorgesteld besluit

Constatering asbest

De aanvraag van het schoolbestuur is gebaseerd op het feit dat in maart 2014 – tijdens werkzaamheden- asbesthoudende materialen boven een plafond in een leslokaal zijn aangetroffen. Na de constatering zijn de werkzaamheden stopgezet en is de gemeente Beverwijk in kennis gesteld. Er heeft direct overleg plaatsgevonden tussen de directie van Heliomare en de gemeente. De omvang van de aanwezigheid van asbest in het gebouw was op dat moment onduidelijk. Tevens was niet bekend

of er een direct gevaar was voor de kwetsbare groep leerlingen. Veiligheid stond daarbij voorop. Een deel van de school is dan ook enige dagen gesloten geweest.

Onderzoek asbest

Rapport Balenco

Naar aanleiding van de bevindingen tijdens het onderzoek, is door Adviesbureau Balenco, een NEN 2991 onderzoek gestart om het asbestblootstellingsrisico voor de gebruikers te kunnen bepalen. Op grond van deze bevindingen van de genoemde onderzoeken is een asbestbeheersplan opgesteld door Adviesbureau Balenco.

In de directe omgeving van de doorvoeringen zijn zowel visueel als door middel van analyse van kleefmonsters boven de plafonds asbest aangetroffen. Op grond van deze bevindingen is een asbestonderzoek conform de NEN 2991 door Detect Milieu Services b.v. uitgevoerd. (IN-17-35795). De conclusie van dit onderzoek is dat er in de lokalen 10.S.40, 17.S.40 en 17.S.41 een potentieel asbestblootstellingsrisico aanwezig was. Deze lokalen zijn direct afgesloten voor gebruik.

Tevens is uit voorzorg lucht- en stofonderzoek gedaan. Hierop zijn de noodzakelijke schoonmaak werkzaamheden verricht.

In de eindconclusie van Detect Milieu Services bv. d.d. 25 maart 2014 staat vermeld dat er in de school na de sanering geen verhoogd actueel gezondheidsrisico meer aanwezig is met betrekking tot de asbestvezels.

Geadviseerd wordt om geen werkzaamheden meer boven de plafonds uit te voeren totdat een gedetailleerd asbest onderzoek is uitgevoerd naar de omvang. Verder wordt geadviseerd om op zeer korte termijn alle gaten en kieren rondom de houten panelen waarop de radiatoren zijn bevestigd af te dichten.

Gevolgen voor de huisvesting

Omwillen van de voortgang van het onderwijs heeft het schoolbestuur de noodzakelijke maatregelen getroffen zodat alle leerlingen gehuisvest konden worden. Na de sanering konden diverse groepen gehuisvest blijven in het gebouw op de Relweg. Maar er zijn noodgedwongen ook leerlingen gehuisvest op andere locaties, in basisschool De Vryheit en in de dislocaties Grote Houtweg en Maerten van Heemskerckstraat.

Juridische toets

Het bestuur van Heliomare heeft de voorziening aangevraagd nadat de gehele sanering al had plaatsgevonden en alle kosten reeds waren gemaakt. De aanvraag van Heliomare is getoetst door Pot Jonker Advocaten. Deze notitie is als bijlage toegevoegd (INT-17-35792). Deze toets betreft aspecten als het (te) laat indienen van de aanvraag tot bekostiging, de bekendheid met de aanwezigheid van asbest, de nut en noodzaak van de sanering en de kosten hiervan.

Te laat indienen

Wat betreft het te laat indienen van de aanvraag en het daarmee verstrijken van de fatale termijn is verdedigbaar te stellen dat de termijnoverschrijding verschoonbaar moet worden geacht.

In het belang van de voortgang van het onderwijs is het formele traject in eerste instantie als ondergeschikt beschouwd en hebben partijen ten tijde van de sanering ten behoeve van de kinderen en de voortgang van het onderwijs gehandeld. De gemeente en het schoolbestuur hebben in deze fase veelvuldig contact met elkaar gehad.

Bekendheid met asbest

In 2001 heeft Heliomare aan BK Ingenieurs de opdracht gegeven om in de gehele mytylschool een volledige asbestinventarisatie met risico-analyse uit te voeren. Uit

deze asbestinventarisatie bleek al snel dat er in bepaalde ruimten en op een aantal plaatsen boven de verlaagde systeemplafonds sprake was van zowel verontreinigingen als van diverse brand-/vlamwerende materialen. De verontreinigingen betroffen asbesthoudende resten en snippers plaatmateriaal en asbest besmet stof. De diverse brandschotten bestonden uit niet hecht gebonden asbesthoudende beplatingen in minimaal verouderde tot plaatselijk zwaar beschadigde conditie. Zulke verontreinigingen en besmettingen werden ook aangetroffen in ruimten die reeds waren gesaneerd door VBKS Asbestsanering, vestiging Assendelft.

Uit de brief van VKS Asbestsanering d.d. 9 maart 2001 blijkt dat slechts een aantal ruimten gesaneerd zijn van de actuele asbestproblematiek binnen de mytylschool. Conform de afspraken worden de folie-afdichtingen boven de verlaagde systeemplafonds intact gelaten om te vermijden dat er in de reeds gesaneerd ruimten opnieuw besmettingen/verontreinigingen kunnen doordringen vanuit de nog resterende asbestbronnen (het witte vlek in een plas olie effect!). In de brief staat verder dat zowel de inkapselingen met de latexcoating van de brandschotten op de grenzen van enkele van de containments als de folie-afdichtingen slechts tijdelijk een afdoende afdichting betekenen en de resterende asbestbronnen nog onbehandeld en niet gesaneerd zijn. Van belang is dat de resterende saneringen planmatig worden aangepakt op niet al te lange termijn.

Het bovenstaande geeft aan dat het schoolbestuur op de hoogte was van de aanwezigheid van asbest in delen van het schoolgebouw. Nu bij de bouwwerkzaamheden asbestdelen zijn vrijgekomen kan de vraag worden gesteld of er sprake is van verwijtbaarheid en of er beschadigingen zijn ontstaan door het onoordeelkundig bewerken en verwijderen van asbesttoepassingen. De schade die als gevolg daarvan is ontstaan blijft op grond van artikel 90 lid 2 van de Wec voor rekening van Heliomare.

Noodzaak

De vraag is of uit de asbestrapportages blijkt dat de sanering van het asbest noodzakelijk is geweest. Duidelijk is wel vastgesteld dat in een aantal ruimten asbest verontreiniging is vastgesteld. De sanering daarvan heeft in de periode maart-juli 2014 plaatsgevonden. Uit voorzorg heeft het schoolbestuur maatregelen moeten nemen om de voortgang van het onderwijs niet in gevaar te brengen.

Uit de asbestinventarisatie blijkt verder dat er nog veel meer asbest in het schoolgebouw aanwezig is. Dit is nog niet gesaneerd en de kosten hiervoor komen voor rekening van het schoolbestuur.

In het kader van redelijkheid en billijkheid is –gelet op het spoedeisende karakter– een bijdrage in de saneringskosten te verantwoorden.

Specificatie van de ingediende kosten

De kosten zijn € 389.916,32. Het bedrag is als volgt verdeeld:

- hoofdlocatie Relweg 51 (totaal € 216.630,44)
- locatie Grote Houtweg 181 (totaal € 108.939,17)
- locatie Maerten van Heemskerckstraat 171 (totaal € 5.051,75)
- locatie Dorpsduinen 14 (totaal € 21.573,52)
- diverse locaties (€ 37.721,44)

Kosten sanering asbest

Wat betreft de vraag of de gemeente is gehouden de kosten van een asbestsanering te dragen is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 23 september 2015¹ belangrijk. Het gehele kostenoverzicht dient te worden beoordeeld, waarbij voor iedere kostenpost de vraag moet worden gesteld of

¹ AbRS 23 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3000

de genoemde kosten zouden zijn goedgekeurd indien deze vooraf waren genoemd in een formeel verzoek om het bekostigen van een voorziening.

Uit deze uitspraak (overweging 29 en 30) valt in ieder geval af te leiden dat de kosten van de verhuizing sowieso voor rekening van de gemeente komen. Dat betreft dan een bedrag van € 32.724,56. Tevens zijn de kosten van de asbestinventarisatie blijkens deze uitspraak voor rekening van de gemeente. Het gaat dan om een bedrag van € 48.109,60.

Tot slot komen de kosten van de werkelijke sanering van het asbest voor vergoeding in aanmerking. Immers, er is sprake van een spoedeisend karakter om tot sanering over te gaan. Deze kosten zijn € 73.441,29. Resumerend ziet dit er als volgt uit:

Wettelijk	Kosten
Verhuizingskosten	€ 32.724,56
Asbestinventarisatie	€ 48.109,60
Saneren asbest	€ 73.441,29
Totaal	€ 154.275,45

De overige kosten zijn vervolgens beoordeeld op nut en noodzaak. Uitgangspunt hierbij is dat de verdere voortgang van het onderwijs in het schoolgebouw Relweg 51 niet in gevaar te brengen.

Beoordeling overige kosten

Na aftrek van de bovengenoemde wettelijke bijdrage resteert nog een bedrag van € 235.640,87 waarvan beoordeeld moet worden of deze kosten of een deel daarvan voor vergoeding in aanmerking kunnen komen.

Hoofdlocatie (Relweg 51)

Vastgesteld kan worden dat de gemeente niet direct betrokken is geweest bij de uitvoering van de werkzaamheden op de hoofdlocatie. Derhalve is het zeer lastig vast te stellen of alle gemaakte kosten nuttig en noodzakelijk geweest zijn. Wel is duidelijk dat het schoolbestuur aanpassingen heeft moeten verrichten in het hoofdgebouw om het onderwijs doorgang te kunnen laten vinden.

Ook is duidelijk dat er lokalen niet meer gebruikt konden worden vanwege de aanwezigheid van asbest boven de plafonds. De veiligheid van de leerlingen kan dan ook niet worden gewaarborgd. Een by-pass in de verkeersroute in het gebouw was dan blijkbaar ook noodzakelijk.

Als gevolg van het afsluiten van delen van het gebouw zijn er kosten gemaakt om het gebouw geschikt te maken voor de verdere voortgang van het onderwijs.

Voorgesteld wordt om hiervoor een maximale bijdrage ad € 46.466,36 beschikbaar te stellen. Deze specificatie is als bijlage toegevoegd (INT-17-35780)

Dislocaties (Grote Houtweg 180, Maerten van Heemskerckstraat 171, Dorpsduinen 12)

Voor iedere kostenpost moet de vraag worden gesteld of de genoemde kosten zouden zijn goedgekeurd indien deze vooraf waren genoemd in een formeel verzoek om het bekostigen van een voorziening. Het is niet meer te beoordelen of de aanpassingen in de gebouwen op de drie dislocaties noodzakelijk geweest zijn. Omdat nut en noodzaak niet vast te stellen zijn wordt voorgesteld om deze kosten niet voor vergoeding in aanmerking te laten komen.

Resumerend wordt voorgesteld om een totaalbedrag van € 200.741,81 (€ 154.275,45 + € 46.466,36) beschikbaar te stellen als bijdrage in de sanering van de kosten asbest in het hoofdgebouw van de scholengemeenschap Heliomare.

Consequenties voorgesteld besluit

De consequentie is dat het programma en overzicht onderwijs 2016 formeel kan worden vastgesteld.

Verdere procedure

Het beschikbaar gestelde krediet maakt deel uit van het programma onderwijs 2016. Het deel dat niet voor vergoeding in aanmerking komt wordt opgenomen in het overzicht onderwijs 2016.

Voorgesteld besluit en commissieadvies

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit. Het advies van de commissie treft u aan in de beknopte besluitenlijst van de Raadscommissie.

Beverwijk, 5 september 2017
burgemeester en wethouders van Beverwijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mw. mr. A.L. Schölvinck M. Smit

Raadsbesluit

Documentnummer : INT-17-35784
Afdeling : Ruimte
Onderwerp : Bijdrage kosten sanering asbest schoolgebouw Heliomare

De raad van de gemeente Beverwijk;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 september 2017, nummer INT-17-35784;

gehoord de Raadscommissie;

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. een bedrag ad maximaal € 200.741,81 beschikbaar te stellen als bijdrage in de kosten voor het verwijderen van een deel van de asbest in het schoolgebouw Heliomare op de locatie Relweg 51 te Wijk aan Zee;
2. de kosten ten laste van de algemene middelen te brengen en dit op te nemen in de Najaarsnota 2017.

Beverwijk,
de raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,